

Ontmanteling van NatLab is nu compleet

CHRIS PAULUSSEN

Ontdaan van alle blabla komen de plannen van de nieuwe Philips-topman Guy Jakobs neer op ordinaire bezuinigingen.

Philips probeert al decennialang tevergeefs te groeien door banen te schrappen en nu gaat ook nog het mes in het budget voor onderzoek.

Dat het Philips Innovation Center in Eindhoven is aangewezen als het 'leidende wereldwijde centrum voor doorbraakinnovaties', kan niet verhullen dat weinig overblijft van een van de meest vooraanstaande industriële laboratoria ter wereld.

Gerard Philips richtte het Natuurkundig Laboratorium in 1914 op. Zonder de baanbrekende uitvindingen van het NatLab op gebieden als verlichting, röntgen, radio, televisie en halfgeleiders was Philips nooit uitgegroeid tot wereldconcern. Onder meer de elektronenmicroscopen van Thermo Fisher, de compact disc en de wafersteppers van ASML vinden hun oorsprong in het Natlab.

Onder leiding van Gilles Holst en zijn opvolger Hendrik Casimir werkten onderzoekers in grote vrijheid in een haast academische sfeer. Dat veranderde in de jaren zeventig. Het NatLab moest zich voegen naar de wensen van de productdivisies en vanaf 1989 moest het tweederde van zijn inkomsten verdienen met contract-research.

Jakobs schroeft het budget voor onderzoek en ontwikkeling (research & development, R&D) terug van 11 naar 9 procent van de concernomzet. Philips richt zich op bij voorbaat kansrijke R&D-projecten, die grotendeels worden uitgevoerd door de 'business units' die ook volledig verantwoordelijk worden voor R&D. Het aandeel van het Philips Innovation Center in de R&D-activiteiten gaat omlaag van 30 naar 10 procent.

De ontmanteling van het NatLab is daarmee praktisch compleet. Onderzoekers verliezen het laatste restje vrijheid om hun creativiteit te botvieren en verrassende ontdekkingen te doen. De kans dat Philips nog ooit uitvindingen doet die de wereld veranderen is zo goed als verkeken.